

Full koll på dina däck?

De är svarta, runda och dyra. Men vad vet du mer om dina däck? Svensk Åkeritidning går på djupet i sajpningar, klackar och snöstjärnor. Här kommer en liten guide till allt det där vi aldrig vågat fråga om.

TEXT: BOSSE NORVINGE ILLUSTRATION: BO REINERDAHL

Det är inte lätt att dra några slutsatser genom att titta på däckmönstret. Men likväl är det enda kontaktytan och underlaget. Det så svårtydda mönstret är avgörande för däckets kylning, grepp, fäste och prestanda.

Vi har huvudgrupperna rull- eller drivmönster. Rull- eller styrdäcken har huvudsakligen längsgående ribbor för lågt rullmotstånd och bra riktinstabilitet. Drivdäcken består i regel av tvärgående ribbor eller klackar för bästa grepp vid acceleration och retardation. I vissa fall finns även asymmetriska eller riktinstämda mönster även om det är vanligare på lättare fordon.

MÖNSTERBLOCK/KLACKAR: Ju större, desto styvare däckmönster.

VATTENKANALER: I mönstret har däckets sin egen vattenpump som avgör hur snabbt vatten kan pumpas bort från kontaktytan. Ju öppnare mönster, desto mer kapacitet att få undan vatten. Däcket samlar upp och skingrar vatten på bara någon tusendels sekund.

SAJPNINGAR: Sajpningar är tunna skåror i gummiklackarna som ger bättre fäste i vått och isigt underlag. Ju färre desto mer gummi i kontakt med vägen. Vilket i sin tur ger bättre grepp. Sajpningar ger en positiv inverkan på driv- och bromsförmåga, men påverkar stabiliteten negativt.

DÄCKSTOMMEN

Som vi vet har däck olika personligheter. Uppbyggnaden är dock mer eller mindre samma.

SLITBANAN består av syntet eller naturgummi. Gummiblandningen styr tillsammans med mönstret en stor del av däckets egenskaper.

BÄLTEN – alltså lager av stålvaror eller textil, viktigt för stabiliteten i däck.

STOMME AV TEXTILCORD

KLINCHEN – stålvaror som tätar mellan däck och fälg

DÄCKDIMENSION

315/80R22,5: Europeisk metrisk märkning med sektionsbredden i millimeter och profilen, vilket innebär däckets höjd i procent av tvärsnittsbredden. R står för radialdäck och slutligen fälgens diameter i tum. Tidigare och i vissa fall än idag anges sektionsbredden i tum. Och så har vi slanghjulen där sektionsbredden kan kompletteras med decimal och ett streck före fälgstorleken angav att det handlade om ett diagonaldäck.

BETECKNING för drivdäck, rulldäck, supersingel etc är olika mellan fabrikanterna men en gemensam beteckning som många tillverkare använder sig av är FRT (Free Rolling Tire) vilket indikerar att det är ett släpvagnsdäck och skall bara användas som detta.

ALPTOPP OCH SNÖFLINGA

– 3PMSF, Three Peak Mountain Snowflake. Visar att däckets har godkänt grepp på vinterväg.

SLITAGEVARNARE

finns det olika varianter av. En del är inbyggda i mönstret, bussdäck har även slitagevarnare på sidan.

315/80R22,5

DOT FD8J L32215

FRT

156/150 K

e17 02048-S

M+S

SERIENUMMER anges efter DOT (US Department of Transportation) och därefter datummärkningen. Står det 2215 är däckets tillverkat i vecka 22 år 2015.

BELASTNINGINDEX

graderat från lägsta 51 för maximalt 195 kg upp till 170 för maximalt 6 ton. Siffrorna anger dels singelmontage och dels dubbelmontage.

HASTIGHETSBECKENING

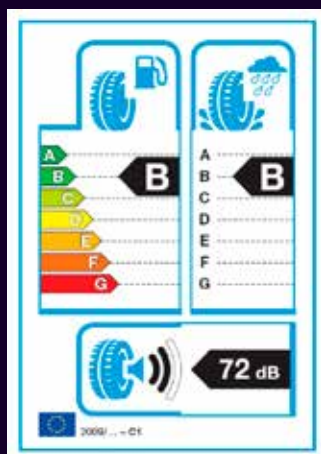
graderad med symbol från E till N vilket innebär 70 km/h för E. Upp till 140 km/h för N.

BULLERNUMMER

– att däckets uppfyller bullerreglerna enligt ECE

M+S, M.S, M&S, M-S, MS – står för Mud and Snow och visar att däckets är utvecklat för terräng- och vinterförhållanden. Men det är trots detta inte alls säkert att däckets är godkända som vinterdäck – det kan även betyda att det handlar om ett grovmönstrat terrängdäck.

EU-S DÄCKMÄRKNING – anger bränsleeffektiviteten och rullmotstånd från A till G och våtgrepp graderat från A till G, samt bullernivån angiven i dB(A) och på en tregradig skala.

VAD GÄLLER VINTERTID?

Från 1 december till 31 mars gäller vinterdäckskrav för alla däck på drivande axlar (M+S eller 3PMSF) eller likvärdig utrustning, som till exempel snökedjor. På övriga hjul gäller mönsterdjup om fem millimeter, undantaget släpfordon.

